

संस्कृत-वार्ता:

दिनाङ्कः-03.11.2025

सायम् - 06:20

आदौ मुख्यवार्ता:

- देशः अधुना प्रौद्योगिक्याः न केवलं उपभोक्ता अपितु प्रौद्योगिकप्रगत्याः अग्रणिः अभवत् इति प्रोक्तवान् प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी , एक-लक्ष-कोटि-रूप्यकानां रिसर्च-डेवलपमेंट-इनोवेशन-स्कीम-फंड इत्येतस्य अपि शुभारम्भं विहितवान् ।
- राष्ट्रपति-द्रौपदी-मुर्मू-वर्या अद्य उत्तराखण्ड-राज्य-विधानसभायाः एकं विशिष्टं सत्रं सम्बोधितवती , स्वास्थ्य-शिक्षा-नागरिक- विकासक्षेत्रेषु राज्यस्य महत्वपूर्णप्रगतिं अपि प्रशंसितवती ।
- तेलङ्गाना-राज्यस्य रङ्गारेड्डी-जनपदे विहिते बस्-ट्रक-यानयोः सङ्घटे नवदश-जनाः मृताः , प्रधानमन्त्री उपराष्ट्रपतिः च मृतकेभ्यः यात्रिभ्यः शोकं प्रकटितवन्तौ ।
- केन्द्र-सर्वकारेण चतुश्त्वारिंशदुत्तर-चतुश्शत-कोटिरूप्यकाणि पञ्चदशतमस्य वित्त-आयोग-अनुदानस्य अभ्यन्तरं ग्रामीणक्षेत्रेभ्यः अनुदानराशिः प्रदत्ता अस्ति ।

प्रधानमन्त्री-ESTIC

प्रधानमंत्री नरेन्द्रमोदी अकथयत् यत् देशः अधुना प्रौद्योगिक्याः न केवलं उपभोक्ता अपितु प्रौद्योगिकप्रगत्याः अग्रणिः अभवत् । सः प्रोक्तवान् यत् प्रौद्योगिक्यां देशस्य प्रगतिः द्रुतगत्या अग्रे वर्धते । प्रधानमंत्री अद्य प्रातः नवदिल्ल्यां भारतमंडपम् इत्यत्र इमर्जिंग साइंस एंड टेक्नोलॉजी इनोवेशन कॉन्क्लेव 2025 इत्यस्य उद्घाटनानन्तरं एतत् वक्तव्यं प्रायच्छत् । प्रधानमंत्री अकथयत् यत् सर्वकारः देशे नवाचारस्य मॉडर्न-इकोसिस्टम इत्येतत् निर्मातुं सरलान्वेषणं

केन्द्रितं करोति । सः एतदपि सबलं प्रत्यपादयत् यत् देशे विश्वस्य सफलतमः डिजिटल-पब्लिक-इंफ्रास्ट्रक्चर इति उपक्रमः निर्मितः अस्ति ।

प्रधानमंत्री देशे रिसर्च-डेवलपमेंट-इकोसिस्टम इत्येतस्य सुदृढीकरणम् उद्दिश्य एक-लक्ष-कोटि-रूप्यकानां रिसर्च-डेवलपमेंट-इनोवेशन-स्कीम-फंड इत्येतस्य अपि शुभारम्भं विहितवान् ।

राष्ट्रपति-उत्तराखंडसम्बोधनम्

राष्ट्रपति-द्रौपदी -मुर्मू-वर्या अद्य देहरादूने उत्तराखंड-राज्य-विधानसभायाः एकं विशिष्टं सत्रं सम्बोधितवती । सा राज्यस्य निवासिभ्यः विधायकेभ्यः च राज्यस्य स्थापनादिवसस्य पञ्चविंशतिवर्षाणां पूर्यवसरे शुभकामनाः प्रायच्छत् । राष्ट्रपतिवर्या विगतेषु पञ्चविंशतिवर्षेषु उत्तराखंडस्य सर्वोत्तमोपलब्धीनां प्रशंसां कृतवती । राष्ट्रपतिवर्यया पर्यावरणोर्जा-पर्यटन-स्वास्थ्य-शिक्षा-औद्योगिकानां विकासक्षेत्रेषु राज्यस्य महत्वपूर्णप्रगतिः प्रकाशिता । महिला-सशक्तीकरणस्य दिशि विहितानां प्रयासानाम् अपि प्रशंसा कुर्वत्या तया प्रोक्तं यत् सुशीला-बलूनी, बछेंद्री-पाल, वंदना-कटारिया-सदृशाः महिलाः उत्तराखंडाय गौरवास्पदं क्षणं प्रायच्छन् ।

राज्यस्य वीरतायाः आध्यात्मिकतायाः च विषये कथयन्ती राष्ट्रपतिमुर्मू-वर्या यूनिफॉर्म-सिविल-कोड इत्यस्य प्रतिष्ठापनं सबलं समर्थयन्ती राज्यसर्वकारस्य विधानसभायाः च प्रशंसां कृतवती । सा अकथयत् यत् पारदर्शितया सामाजिकन्यायेन च प्रेरितः विधिनियमः उत्तराखंडस्य प्रगतिशीलं विचारं द्योतयति ।

तेलङ्गाना-दुर्घटना

अद्य प्रातः तेलङ्गाना-राज्यस्य रङ्गारेड्डी-जनपदस्य चेवेल्ला-नगरस्य समीपे मिर्जागुडा-खानपुर-मार्गे आर. टी. सी.-बस्-यानेन सह ट्रक-यानस्य सङ्घट्टः अभवत् येन अस्यां मार्गदुर्घटनायां नवदश-जनाः मृताः । एषा घटना प्रातः अष्ट-वादने विकराबाद्-हैदराबाद् इति

मार्गे अभवत् । मुख्यमन्त्री रेवन्ट्-रेड्डी इत्येषः अधिकारिभ्यः युद्धस्तरीयं चिकित्सा-साहाय्यं दातुं निर्देशं दत्तवान्, तत्र विशेष-वैद्यकीयदलानि च प्रेषितानि सन्ति। राष्ट्रपतिः, उपराष्ट्रपतिः, प्रधानमन्त्री च दुःखद-मार्गदुर्घटनया मृतानां कृते शोकं प्रकटितवन्तः। प्रधानमन्त्रिणा प्रत्येकं मृतानां निकटवर्तिनां कृते प्रधानमन्त्री-राष्ट्रिय-सहाय्य-कोषात् द्विलक्षं रूप्यकाणां अनुग्रहधनराशेः घोषणा कृता अस्ति। व्रणितेभ्यः च पञ्चाशत् सहस्ररूप्यकाणि दीयन्ते।

अनुदानं-पञ्चायतीराज

केन्द्र-सर्वकारेण चतुश्त्वारिंशदुत्तर-चतुश्शत-कोटिरूप्यकाणि पञ्चदशतमस्य वित्त-आयोग-अनुदानस्य अभ्यन्तरं ग्रामीणक्षेत्रेभ्यः अनुदानराशिः प्रदत्ता अस्ति । पञ्चायतीराजमन्त्रालयेन अद्य सूचितं यत् विंशति-जनपद-पञ्चायतानां, षण्णवत्युत्तर-द्विशतं प्रखंडपञ्चायतानां, षट्-सहस्र-ग्रामपञ्चायतानां च कृते द्विचत्वारिंशदधिक-त्रिशत-कोटिरूप्यकाणां द्वितीया अनुदानराशिः वितरिता अस्ति ।

पब्लिक स्पीकः

अद्या रात्रौ सार्धनववादने अस्माकं बहुभाषीये "पब्लिक स्पीक" इति सजीव-दूरभाषकार्यक्रमे वयं बैंकिंग-लाँज़ (अमेंडमेंट) एक्ट, 2025: इत्यस्मिन् विषये नवंबरमासस्य एकदिनाङ्कात् प्रख्यापितेषु प्रमुखपरिवर्तनेषु एकां सूचनात्मिकां चर्चां करिष्यामः । अस्यां चर्चायां नेशनल ऑर्गनाइजेशन ऑफ़ बैंक वर्कर्स इत्यस्य पूर्व-मुख्यसचिवः अश्विनी-राणा , इंडियन-इंस्टीट्यूट-ऑफ़-बैंकिंग-एंड-फ़ाइनेंस इत्यस्य क्षेत्रप्रमुखः डॉ. नरिंदर-कुमार-भसीनः च सम्मिलितौ भविष्यतः । कार्यक्रमावधौ श्रोतारः प्रख्यापितानां बैंकिंनियनामां विषये , सामान्य-नागरिकाणां जीवने तेषां प्रभावविषये च प्रश्नान् प्रष्टुं शक्नुवन्ति । अस्मिन् कार्यक्रमे भागं भजितुं अद्य रात्रौ सार्ध-नववादने 011-23310481 अथवा 011-23717117 अथवा 011-23717106 अथवा

011 23314444 इत्यादिषु दूरभाषसङ्केतेषु सम्पर्कं कुर्युः । एतदतिरिच्य भवन्तः स्वकीयान् प्रश्नान् WhatsApp इत्यत्र 9289094044 इत्यस्मिन् दूरभाषसङ्केते, अपि च X इत्यत्र हैशटैग-AskAir इत्यनेन सह स्वकीयं प्रश्नं संयोज्य च प्रेषितुं शक्नुवन्ति ।

राजस्थानः-मार्गदुर्घटना

जयपुर-नगरे अद्य अपराह्णे द्रुतगत्या धावमानं डम्पर-यानं अनियन्त्रितं भूत्वा अनेकानि कार-यानानि, मोटर्सैकल-यानानि च एकैकशः आक्रान्तवत्, येन अस्यां दुर्घटनायां दश-जनाः मृताः, अन्ये त्रयोविंशति-जनाः च व्रणिताः अभवन् । हर्मदा-नगरस्य लोहा-मण्डी-क्षेत्रे एषा घटना अभवत् यदा डम्पर-यानस्य ब्रेक्स इत्येतानि विफलीभूतानि, येन एषा भीषणदुर्घटना सञ्जाता । व्रणिताः कन्वाटिया-चिकित्सालयं प्रति नीताः अपरत्र प्रायः गम्भीररूपेण व्रणिताः पञ्चजनाः एस्.-एम्.-एस्. चिकित्सालयं प्रति प्रेषिताः सन्ति । मुख्यमन्त्री भजन-लाल-शर्मः आहतानां समुचितचिकित्सां कर्तुं अधिकारिभ्यः निर्देशं दत्तवान् । प्रधानमन्त्री दुःखद-मार्गदुर्घटनया मृतानां कृते शोकं प्रकटितवान् । प्रधानमन्त्रिणा प्रत्येकं मृतानां निकटवर्तिनां कृते प्रधानमन्त्री-राष्ट्रिय-सहाय्य-कोषात् द्विलक्षं रूप्यकाणां अनुग्रहधनराशेः घोषणा कृता अस्ति। व्रणितेभ्यः च पञ्चाशत् सहस्ररूप्यकाणि दीयन्ते।

बिहार-राजनीतिः

बिहारे विधानसभानिर्वाचनस्य प्रथम-चरणस्य प्रचारः श्वः सायङ्काले समापनात् पूर्वं पूर्णगत्या प्रवर्तते। प्रमुख-प्रचारकाः, एन्. डी. ए. , महाघटबन्धन् इत्येतयोः प्रमुखयोः सङ्घटनयोः वरिष्ठ-नेतारः च विभिन्नेषु निर्वाचनक्षेत्रेषु बहुविध-सार्वजनिक-सभाः आयोजयन्ति। अस्मिन् चरणे गुरुवासरे अष्टादश-मण्डलेषु एकविंशत्यधिकैकशतं निर्वाचनक्षेत्रेषु मतदानं भविष्यति ।

जनतादलस्य अध्यक्षः मुख्यमन्त्री च नितीशकुमारः अद्य भागलपुरनगरे निर्वाचनसमारोहं सम्बोधयन् प्रोक्तवान् यत्, तस्य नेतृत्वे बिहारराज्यं विकासस्य मार्गं प्रगतिं कुर्वन् अस्ति । श्रीनितीश-कुमारः अवदत् यत् प्रधानमन्त्रिणा नरेन्द्रमोदिना बिहारस्य कृते विविधाः विकासपरियोजनाः उपहाररूपेषु दत्ताः सन्ति । सः अवदत् यत् यदि एन्. डी. ए. पुनः सत्तां प्राप्नुयात् तर्हि विकासकार्याणां गतिः इतोऽपि त्वरिता भविष्यति । आर्. जे. डी.-दलस्य नेता तेजस्वी-प्रसाद-यादवः भोजपुरे निर्वाचनसमारोहं सम्बोधितवान् । बिहार-राज्ये राजनैतिकपरिवर्तनम् निश्चितम् अस्ति, अस्मिन् समये जनाः महाघटबन्धनं सत्तां प्रदातुं समुस्तुकाः सन्ति इति सः उदघोषयत् । एन्. डी. ए. पक्षतः, प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी, केन्द्रीय-गृहमन्त्री अमितशाहः, उत्तरप्रदेशस्य मुख्यमन्त्री योगी आदित्यनाथः, भाजपा-दलस्य प्रमुख-प्रचारकाः च अनेकाः जनसभाः सम्बोधयिष्यन्ति । उत्तरप्रदेशस्य मुख्यमन्त्री, बी. जे. पी.-दलस्य नेता च योगी आदित्यनाथवर्यः दरभङ्गा-नगरे जनसभां सम्बोधितवान्। अपरत्र, एल्. जे. पी. दलाध्यक्षः केन्द्रीयमन्त्री च चिराग-पासवानः पटना-नगरे वार्ताहरसम्मेलनं सम्बोधितवान् ।

मेलिसा-चक्रवातः

जमैका-हैटी-क्यूबा-देशेषु विनाशक-ताण्डवानन्तरं अग्रे गच्छता मेलिसा-चक्रवातेन कैरिबियन्-द्वीपेषु न्यूनातिन्यूनं पञ्चाशत्-जनाः मृताः। मृतानां सङ्ख्या वर्धितुं शक्नोति इति अधिकारिणः प्रोक्तवन्तः। गतसप्ताहे जमैका-देशे पञ्चम-श्रेण्याः विनाशकः चक्रवातः समागतः, येन द्वीपस्य षष्टि-प्रतिशततः अधिकेषु क्षेत्रेषु विद्युदापूर्तिः विच्छिन्नः अभवत्। प्रायः अर्धक्षेत्रेषु जलव्यवस्थाः अद्यापि बाधिताः सन्ति । हैटी-देशे, न्यूनातिन्यूनं एकत्रिंशत्-जनाः मृताः, दक्षिणप्रदेशे एकविंशति अन्ये च लुप्ताः सन्ति । क्यूबा-देशे कस्यापि मृत्योः सूचना न प्राप्ता, परञ्च प्रचण्डजलप्लावनेन द्वीपस्य पूर्वभागात् पञ्चत्रिंशत्-सहस्राधिक-सप्त-लक्ष-तः अधिकाः जनाः निष्कासिताः ।

॥ इति वार्ताः ॥

